
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΙΟΒΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΕΥΧΟΣ 2ο/2024

Συνέντευξη Τύπου | Αθήνα 18 Ιουλίου 2024

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Κύρια σημεία της τριμηνιαίας έκθεσης του ΙΟΒΕ για την Ελληνική Οικονομία που παρουσιάστηκε στις 18/7/2024:

- Η **παγκόσμια οικονομία** συνέχισε να μεγεθύνεται το πρώτο τρίμηνο του 2024, με σταθερό αλλά χαμηλό ρυθμό ως συνέπεια του υψηλού πληθωρισμού και της νομισματικής σύσφιξης. Οι οικονομίες των χωρών του ΟΟΣΑ αναπτύχθηκαν με ετήσιο ρυθμό 1,7% το πρώτο τρίμηνο του 2024, αμετάβλητο σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2023. Ο πληθωρισμός διατηρείται σε υψηλότερα από τα επιθυμητά επίπεδα, παρά την σημαντική αποκλιμάκωση που έχει καταγραφεί, ενώ και ο δομικός πληθωρισμός αναδεικνύεται επίμονος σε πολλές οικονομίες. Καθώς το ύψος του πληθωρισμού συνεχίζει να υπερβαίνει τους στόχους, οι κεντρικές τράπεζες διατηρούν τα επιτόκια σε υψηλά επίπεδα για το μεγαλύτερο μέρος του 2024, προχωρώντας σταδιακά σε μικρές μόνο μειώσεις, όσο η πίεση στις τιμές υποχωρεί. Σημαντική πρόκληση για τους υπεύθυνους χάραξης νομισματικής πολιτικής θα είναι η επιτυχής διαχείριση της σύγκλισης του πληθωρισμού προς τον στόχο, διαμορφώνοντας τη νομισματική πολιτική σε συνάρτηση με την υποκείμενη δυναμική του πληθωρισμού και την εξέλιξη της οικονομικής δραστηριότητας.
- Η **οικονομία της Ευρωζώνης** εμφάνισε θετικό ρυθμό ανάπτυξης το πρώτο τρίμηνο του 2024, κατά 0,4% σε ετήσια βάση και κατά 0,3% σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο σε εποχικά διορθωμένους όρους. Βάσει των πλέον πρόσφατων εκτιμήσεων, στο σύνολο του 2023, η οικονομία της Ευρωζώνης αναπτύχθηκε με ρυθμό 0,4%, ενώ για το 2024, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει μεγέθυνση περί το 0,8%.
- **Επιτάχυνση της ετήσιας εγχώριας ανάκαμψης στο +2,1% το πρώτο τρίμηνο του 2024**, έναντι ανάπτυξης +1,3% στο προηγούμενο τρίμηνο, λόγω κυρίως της ενίσχυσης των επενδύσεων (+22,3% γ-ο-γ, παγίων +2,9% γ-ο-γ). Την ανοδική πορεία της διατήρησε η ιδιωτική κατανάλωση (+2,2% γ-ο-γ), ενώ αντίθετα η δημόσια κατανάλωση συρρικνώθηκε (-4,0%). Επιδείνωση του εξωτερικού ισοζυγίου, λόγω ετήσιας αύξησης των εισαγωγών (+3,1% γ-ο-γ) και μείωσης των εξαγωγών (-5,7% γ-ο-γ).
- **Για το 2024, το ΙΟΒΕ εκτιμά ετήσια ανάπτυξη +2,1%**, οριακά υψηλότερη έναντι του 2023, με ώθηση από την ενίσχυση των επενδύσεων (+14,1%, πάγιες επενδύσεις +9,7%) και την ανθεκτική στις πληθωριστικές πιέσεις κατανάλωση των νοικοκυριών (+1,3%, συνολική κατανάλωση +0,9%). Στον εξωτερικό τομέα, αναμένεται επιδείνωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, με τις εισαγωγές σε σταθερές τιμές να αυξάνονται ετησίως κατά +1,8% και τις εξαγωγές να μειώνονται οριακά κατά -0,4%. Σημαντικοί κίνδυνοι απορρέουν από τη σφιχτότερη

δημοσιονομική πολιτική, την επιδείνωση του εξωτερικού ισοζυγίου, τη διατήρηση του πληθωρισμού και της αβεβαιότητας σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.

- Η **εκτέλεση του προϋπολογισμού** σε ταμειακή βάση κινήθηκε καλύτερα από τον στόχο για το πρώτο πεντάμηνο του 2024. Καταγράφηκε έλλειμμα €535 εκατ. (0,2% του ΑΕΠ) και πρωτογενές πλεόνασμα ύψους €3.197 εκατ. (1,4% του ΑΕΠ), σε τροποποιημένη ταμειακή βάση. Στο σύνολο του 2023, η γενική κυβέρνηση κατέγραψε δημοσιονομική υπερ-απόδοση, με δημοσιονομικό έλλειμμα -1,6% του ΑΕΠ, και πρωτογενές πλεόνασμα 1,9% του ΑΕΠ, έναντι στόχων για έλλειμμα -2,0% του ΑΕΠ και πρωτογενές πλεόνασμα 0,7% του ΑΕΠ αντίστοιχα. Παράλληλα, το χρέος γενικής κυβέρνησης το 2023 μειώθηκε στο 161,9% έναντι 172,7% το 2022, αν και σε απόλυτους όρους η μείωση ήταν μόνο οριακή, από €356.796 εκατ. σε €356.695. εκατ. Εν όψει της κατάθεσης του εθνικού σχεδίου στο πλαίσιο των νέων δημοσιονομικών κανόνων, η συνετή δημοσιονομική διαχείριση και η αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης κρίνονται ως κρίσιμοι παράγοντες για τη διασφάλιση της συνέχισης της θετικής δημοσιονομικής πορείας.
- Στο πρώτο τρίμηνο του 2024 το **ποσοστό ανεργίας** παρουσίασε αύξηση κατά 0,3 ποσοστιαίες μονάδες, στο 12,1% από 11,8% ένα έτος νωρίτερα. Οι τομείς με τη μεγαλύτερη ετήσια άνοδο στην απασχόληση ήταν ο τουρισμός, η εστίαση, οι μεταφορές και οι κατασκευές. Ο δείκτης μισθολογικού κόστους παρουσίασε άνοδο το α' τρίμ. 2024, ενώ οριακή αύξηση κατέγραψε και η συμμετοχή στην εργασία. Καθώς η χώρα προσεγγίζει μονοψήφιο ποσοστό ανεργίας, περαιτέρω μειώσεις κατά τα επόμενα τρίμηνα θα είναι αναπόφευκτα βραδύτερες. Η απασχόληση αναμένεται να ενισχυθεί ηπιότερα το 2024, λόγω της ανοδικής τάσης σε κατανάλωση, επενδύσεις και σε επιμέρους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών. Το ποσοστό ανεργίας για το 2024, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του IOBE, αναμένεται να διαμορφωθεί στην περιοχή του 10,3%.
- Ο **ρυθμός μεταβολής του ΓΔΤΚ** διαμορφώθηκε στο 2,8% το α' εξάμηνο του 2024, από άνοδο 4,2% ένα έτος πριν. Η ενίσχυση των τιμών οφείλεται κυρίως στη θετική επίδραση της εγχώριας ζήτησης, καθώς και της επίμονης πληθωριστικής πίεσης σε αγαθά πρώτης ανάγκης, όπως τα τρόφιμα. Το IOBE εκτιμά ότι οι τιμές θα διατηρηθούν σε ηπιότερη ανοδική τροχιά στο σύνολο του τρέχοντος έτους, στην περιοχή του 3,0%, λόγω κυρίως της αναμενόμενης ανόδου των τιμών στα ενεργειακά αγαθά.
- Στο **τραπεζικό σύστημα**, μεταξύ των θετικών τάσεων, ξεχωρίζουν η πιστωτική επέκταση προς τις επιχειρήσεις, οι βελτιωμένοι δείκτες οργανικής κερδοφορίας, ρευστότητας και κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών, καθώς και το χαμηλότερο κόστος δανεισμού του ιδιωτικού τομέα σε συνδυασμό με τη σύγκλιση του με το αντίστοιχο κόστος σε άλλες χώρες. Στις αρνητικές τάσεις, συγκαταλέγονται η αύξηση μετά από οκτώ χρόνια στο ποσοστό των ΜΕΔ των τραπεζών, το υψηλό απόθεμα κόκκινων δανείων εντός και εκτός τραπεζικών ισολογισμών, η αύξηση της έκθεσης των τραπεζών σε κρατικά ομόλογα, η πιστωτική συρρίκνωση προς νοικοκυριά και το υψηλό περιθώριο επιτοκίου. Η έγκαιρη εφαρμογή του διευρυμένου δανειακού σκέλους του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποτελεί ευκαιρία αλλά και στοίχημα για τη χρηματοδότηση παραγωγικών επενδύσεων με ευνοϊκούς όρους.

Πίνακας 1. Μακροοικονομικές προβλέψεις ΙΟΒΕ (Ιούλιος 2024)
(σε σταθερές τιμές, ετήσιες % μεταβολές, εκτός εάν αναγράφεται διαφορετικά)

	2023 (πραγμ.)	2024 (πρόβλεψη)
ΑΕΠ	2,0%	2,1%
Κατανάλωση	1,5%	0,9%
Ιδιωτική Κατανάλωση	1,6%	1,3%
Δημόσια Κατανάλωση	1,5%	-1,5%
Ακαθάριστες Επενδύσεις	-1,2%	14,1%
Ακαθάριστες Πάγιες Επενδύσεις	3,9%	9,7%
Εξαγωγές	2,8%	-0,4%
Εισαγωγές	1,4%	1,8%
Ρυθμός πληθωρισμού	4,2%	3,0%
Ανεργία (% εργατικού δυναμικού)	11,2%	10,3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ για το 2023, εκτιμήσεις ΙΟΒΕ για το 2024

Κατά την παρουσίαση της Έκθεσης ο **Γενικός Διευθυντής του ΙΟΒΕ, Καθηγητής Νίκος Βέττας**, τόνισε τη σημασία των επενδύσεων στο νέο παραγωγικό υπόδειγμα, ενώ επεσήμανε τις προκλήσεις στο διεθνές περιβάλλον, κάνοντας παράλληλα αναφορά στην οικονομική πορεία της χώρας που συμπληρώνει 50 έτη δημοκρατίας. Μεταξύ άλλων, σημείωσε:

- Οι **επενδύσεις** είναι κομβικές για την ελληνική οικονομία τόσο βραχυχρόνια όσο και μακροχρόνια. **Βραχυχρόνια**, ορισμένοι παράγοντες που στήριξαν την άνοδο της κατανάλωσης και των εξαγωγών φθίνουν. Προκειμένου να διατηρηθεί ο ρυθμός μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας πρέπει να καταγραφεί υψηλός ρυθμός αύξησης επενδύσεων.
- Το συσσωρευμένο επενδυτικό κενό παραμένει μεγάλο. Για να επιτευχθούν υψηλοί ρυθμοί μεγέθυνσης **μακροχρόνια**, είναι προϋπόθεση οι επενδύσεις στη χώρα να αυξάνονται με πολλαπλάσιο ρυθμό από αυτό της υπόλοιπης οικονομίας.
- Το **μείγμα των επενδύσεων** έχει υψηλή σημασία μεσοπρόθεσμα, ώστε να υποστηρίζουν πρωτίστως εξαγωγικές δραστηριότητες και νέα παραγωγή, με καινοτομία. Σε αυτή την κατεύθυνση δύναται να συμβάλουν η σταθεροποίηση ενός ευνοϊκού ρυθμιστικού και φορολογικού πλαισίου και η υποβοήθηση της ανάπτυξης ανθρώπινου κεφαλαίου.
- Καθοριστική είναι η διαμόρφωση των συνθηκών για περαιτέρω μείωση της ανεργίας και ενίσχυση του εργατικού δυναμικού. Η σταδιακή **μετατόπιση της παραγωγής προς υψηλότερη αξία** είναι ο μόνος τρόπος να επιτευχθεί υψηλή ευημερία στη χώρα τα επόμενα χρόνια.
- Το **διεθνές περιβάλλον** παρουσιάζει έντονες οικονομικές και γεωπολιτικές προκλήσεις που ενδέχεται να δυσχεράνουν την πορεία των εξαγωγών και των επενδύσεων.
- Η ελληνική οικονομία συμπληρώνει **50 χρόνια από τη μεταπολίτευση**, κατά τη διάρκεια της οποίας καταγράφηκαν σημαντική πρόοδος αλλά και χαμένες ευκαιρίες. Τα εισοδήματα μεγεθύνθηκαν, οι ανισότητες μειώθηκαν, η αξία των περιουσιών αυξήθηκε, οι υποδομές βελτιώθηκαν. Η ενσωμάτωση στους Ευρωπαϊκούς θεσμούς συνέβαλε στην ενίσχυση της

σταθερότητας. Όμως, καταγράφηκε υστέρηση του ρυθμού ανάπτυξης συγκριτικά με τις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες και διευρυμένος δημόσιος δανεισμός, ενώ τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της μεγέθυνσης δεν διασφαλίζουν ισχυρή ανάπτυξη μακροπρόθεσμα.

- Έχοντας ισορροπήσει σε συνέχεια θετικών περιόδων αλλά και περιόδων βαθιάς κρίσης, η οικονομία μας βρίσκεται μπροστά στην πρόκληση της ενδυνάμωσης των ρυθμών μεγέθυνσης. Αυτό απαιτεί ενίσχυση της παραγωγικότητας, **προτεραιότητα** η οποία μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από παραγωγικές επενδύσεις σε φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο.